

NORSK

Velkommen til Norge!

Informasjon til arbeidstakere fra EU/EØS-land.

Skatteetaten

I denne brosjyren finner du informasjon om

- norsk identitetsnummer (side 2)
- oppholdsrett (side 3)
- hvordan du melder flytting til Norge (side 4)
- hva du må gjøre hvis du skal endre adressen din (side 5)
- skattekort (side 6)
- kildeskatt på lønn (side 8)
- vanlig skatteordning (side 9)
- elektronisk ID (side 11)
- dine rettigheter når du jobber i Norge (side 16)
- fagforeninger (side 17)

Norsk identitetsnummer (fødselsnummer og d-nummer)

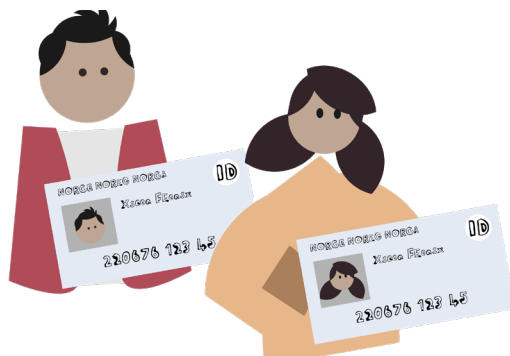
Et identitetsnummer er et unikt nummer som brukes til å identifisere deg. Identitetsnummeret gir deg tilgang til mange tjenester i Norge. Det finnes to ulike typer identitetsnummer:

- d-nummer
- fødselsnummer

Du kan ikke søke om å få et fødselsnummer eller et d-nummer. Du får et fødselsnummer hvis du blir registrert som bosatt i Norge. Du kan bli registrert som bosatt i Norge hvis du har oppholdsrett og skal bo her i seks måneder eller mer.

Hvis du skal jobbe i Norge i en kortere periode og må ha et skattekort, kan du ha rett på et d-nummer. D-nummeret gir deg tilgang til alt du trenger når du skal jobbe i Norge.

Du kan lese mer om identitetsnummer på skatteetaten.no/identitetsnummer.

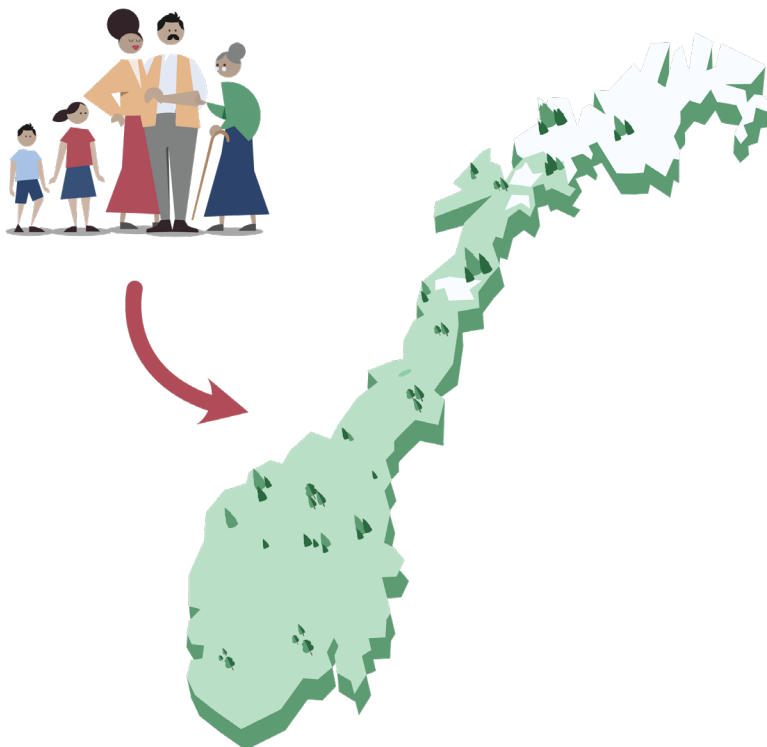

Oppholdsrett

Som EU/EØS-borger kan du være i Norge i inntil tre måneder etter at du kommer hit. Du har rett til å jobbe og studere i denne perioden.

Hvis du skal være i Norge lenger enn tre måneder, må du oppfylle noen krav. Du må for eksempel ha jobb, studere eller være familiemedlem av en EU/EØS-borger.

Du kan lese mer om oppholdsrett på udi.no.

Flytte til Norge

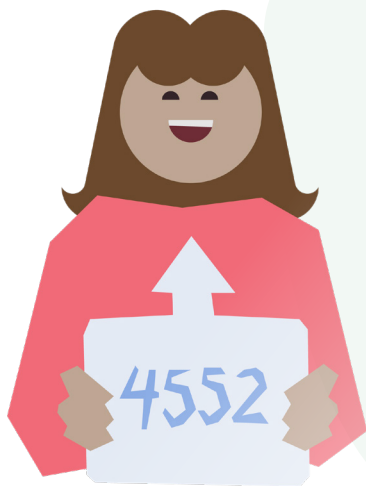
Skal du være i Norge i seks måneder eller mer, må du bestille time hos Skatteetaten for å melde flytting til Norge.

Før timen, må du fylle ut skjemaet *Melding om flytting til Norge*.

Til timen må du ta med dokumentasjon som bekrefter at du har oppholdsrett i Norge, og at du skal bo her i seks måneder eller mer. Dokumentasjonen kan for eksempel være en arbeidskontrakt, og kontrakt på at du eier eller leier en bolig.

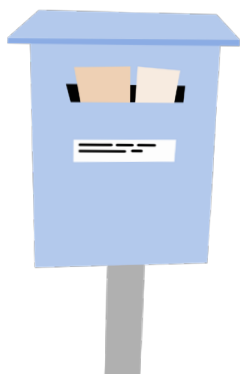
Hvis du har elektronisk ID, kan du sende inn skjemaet *Melding om flytting til Norge* på nett og laste opp nødvendig dokumentasjon før du møter til time hos Skatteetaten. Dette gjør at prosessen går raskere når du kommer til timen.

Du melder flytting til Norge på skatteetaten.no/timebestilling.

Hvis flyttemeldingen blir godkjent, blir du registrert som bosatt i Norge. Da får du et fødselsnummer.

Hvis flyttemeldingen ikke blir godkjent, får du ikke et fødselsnummer. Du fortsetter å bruke d-nummeret ditt hvis du har det.

Ny adresse i Norge

Hvis du skal flytte til en ny adresse i Norge, må du sende flyttemelding til Skatteetaten. Vi må ha korrekt adresse for å kunne sende deg viktig informasjon.

- Har du et fødselsnummer, kan du endre adressen din på skatteetaten.no/flyttemelding.
- Har du et d-nummer, kan du endre adressen din på skatteetaten.no/postadresse.

Skatt i Norge

Skattekort

Alle som jobber i Norge, må ha et skattekort. Skattekortet er et elektronisk dokument som viser arbeidsgiveren din hvor mye skatt som skal trekkes av lønnen din.

Arbeidsgiveren din henter skattekortet ditt digitalt fra Skatteetaten ved å bruke det norske identitetsnummeret ditt. Du må selv passe på at informasjonen i skattekortet er riktig.

Du må ha et nytt skattekort hvert år. De fleste får nytt skattekort automatisk i desember. Hvis du ikke får skattekort automatisk, må du eller arbeidsgiveren din bestille det på Skatteetaten sine sider.

Skattesystemet

Som utenlandsk arbeidstaker i Norge, kan du velge mellom to ulike måter å betale skatt på:

- kildeskatt på lønn-ordningen
- den vanlige skatteordningen

Det kan være forskjeller i hva du må betale i skatt i de to ordningene. Du må selv finne ut hvilken ordning som lønner seg for deg.

Skattekalkulatoren

Bruk kalkulatoren vår til å se hvilken skatteordning som lønner seg for deg.

Fyll inn litt informasjon om deg selv og huk av for at du vil beregne for kildeskatt på lønn. Hvis du har trygdefritak, må du huske å huke av for det. Deretter estimerer vi skatten du må betale i begge skatteordningene.

Du finner skattekalkulatoren på skatteetaten.no/skattekalkulator.

Kildeskatt på lønn

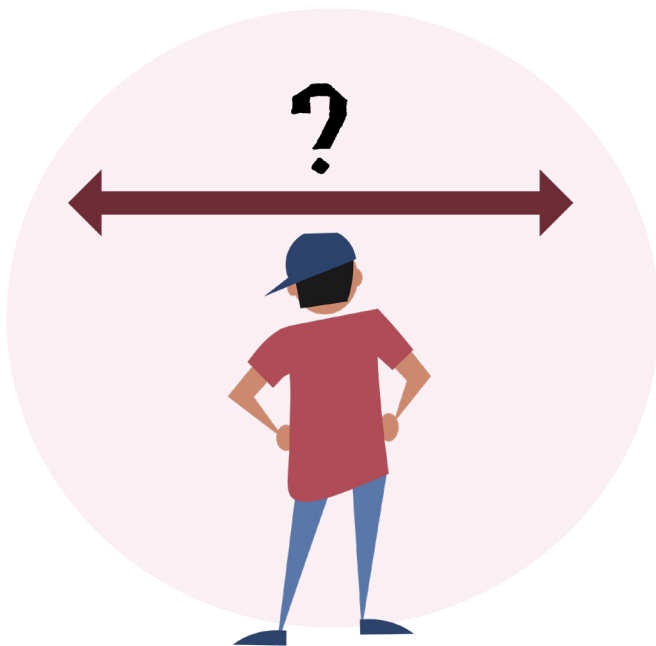
Når du er ny i Norge og søker om skattekort, blir du som regel automatisk med i en skatteordning som heter kildeskatt på lønn.

I denne skatteordningen

- betaler du en fast prosent skatt som arbeidsgiveren din trekker av lønnen din.
- er skatten din ferdig betalt når du får lønn.

Hvis kildeskatt på lønn-ordningen ikke passer for deg, kan du melde deg ut og bli med i den vanlige skatteordningen.

Du kan lese mer om kildeskatt på lønn og hvordan du melder deg ut på skatteetaten.no/kildeskattlonn.

Vanlig skatteordning

I den vanlige skatteordningen

- avhenger skatten du betaler av inntekten og fradragene dine. Hvis du tjener mye, betaler du mer skatt. Hvis du tjener lite, betaler du mindre skatt.
- får du en forhåndsutfylt skattemelding året etter du har jobbet.
- får du et skatteoppgjør etter at både vi og du har sjekket at opplysningene i skattemeldingen stemmer.

Hvis du har betalt for mye skatt, får du penger tilbake.

Hvis du har betalt for lite skatt, må du betale det du skylder.

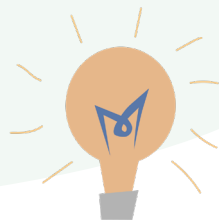
Fradrag

Noen av utgiftene du har i løpet av året, kan gi deg mindre å betale i skatt. Dette heter fradrag. Les mer og se film om fradrag på skatteetaten.no/fradragsveileder.

Skatt i Norge

På denne siden finner du informasjon og veiledningsfilmer om skattesystemet i Norge på mange språk. Du kan lese om skattekort, skattemelding, skatteoppgjør, kildeskatt på lønn, d-nummer, flytting og norsk identitetsnummer.

Velg språk og les mer på skatteetaten.no/skattinorge.

Registrer kontonummeret ditt

Du får penger tilbake hvis du har betalt for mye skatt. Du må registrere kontonummeret ditt før vi kan utbetale penger til deg.

Registrer kontonummeret ditt på skatteetaten.no/endrekonto.

Få elektronisk ID

I Norge får du tilgang til mange viktige tjenester digitalt. En elektronisk ID er knyttet til ditt norske identitetsnummer og gir deg sikker tilgang til offentlige og private tjenester på nett. Det er ikke et fysisk kort, men en sikker måte å bekrefte hvem du er digitalt.

Du kan blant annet sende inn søknader, sjekke og levere skattemeldingen din, logge inn i nettbanken, signere kontrakter, endre adresse og bestille legetime.

Det finnes flere typer elektroniske ID-er. De to vanligste er BankID og MinID.

BankID

Du kan bruke BankID på tvers av norske banker og offentlige tjenester på nett. For å bestille BankID, må du kontakte banken din.

MinID

Med MinID kan du logge deg inn på offentlige tjenester på nett. For å få MinID, må du først bestille et aktiveringsbrev fra Digitaliseringsdirektoratet. Når du har fått aktiveringsbrevet, må du følge instruksene i brevet.

Du kan bestille aktiveringsbrev fra MinID på minid.no/order.

Har du d-nummer?

Du mister tilgangen til det elektroniske arkivet når du melder flytting til Norge og får fødselsnummer. Husk derfor å laste ned viktige dokumenter før du melder flytting.

Dette kan du gjøre på Skatteetaten sine sider

Logg deg på skatteetaten.no/minside for å

- endre adresse
- registrere bankkonto
- søke om skattekort
- endre skattekort
- se og levere skattemelding
- melde deg ut av kildeskatt på lønn-ordningen
- bestille attester
- se inntekt, skattetrekk og arbeidsforhold

Vil du vite mer?

Du kan lese mer om elektronisk ID på sua.no/ebruker.

Beskytt din elektroniske ID

Ikke del den elektroniske ID-en din med andre

Hold innloggingsinformasjonen din helt privat – den er kun for deg. Når du bruker elektronisk ID, må du identifisere deg med en personlig kode eller et passord, ofte kombinert med en engangskode. Ikke del denne informasjonen med arbeidsgiver, venner eller andre. Hvis andre får tilgang til den elektroniske ID-en din, kan de misbruke den. De kan for eksempel starte en bedrift, kjøpe varer, ta opp lån eller inngå avtaler i ditt navn.

Bruk privat e-postadresse og telefonnummer

Bruk din private e-postadresse og ditt eget telefonnummer når du registrerer din elektroniske ID.

Ikke lån bort telefonen eller datamaskinen din

Ingen andre enn deg skal ha tilgang til enheten mens du er innlogget.

Reager raskt hvis du mistenker misbruk

Hvis du tror at den elektroniske ID-en din har blitt misbrukt, må du kontakte ID-leverandøren din for veiledning. Du må også vurdere om du skal anmelde forholdet til politiet. Vær oppmerksom på at så lenge den elektroniske ID-en din er aktiv, kan du bli utsatt for svindel. Dette gjelder selv om du ikke lenger bruker den elektroniske ID-en din.

Sperre den elektroniske ID-en din

MinID: +47 80 03 03 00

BankID: Kontakt din bank

Buypass: +47 22 70 13 00

Commfides: +47 21 55 62 80

Dine rettigheter

Når du jobber i Norge, har du blant annet rett til

- skriftlig arbeidsavtale
- minstelønn i noen bransjer
- ferie og feriepenger
- overtidsbetaling hvis du jobber overtid

Hvis du har spørsmål om rettighetene dine, kan du kontakte Arbeidstilsynet.

Du kan lese mer om rettighetene dine på og finne kontaktinformasjon på Arbeidstilsynets sider på [knowyourrights.no](https://www.knowyourrights.no).

Hvis du mister jobben eller blir syk

Du kan ha rett på sykepenger fra Nav (Arbeids- og velferdsetaten) hvis du blir syk. Du kan ha rett på dagpenger fra Nav hvis du mister jobben eller blir permittert.

Du kan lese mer på nav.no.

Bli med i en fagforening

I Norge er mange med i en fagforening. En fagforening er en organisasjon som jobber på vegne av deg som arbeidstaker. Fagforeningen forhandler lønn, arbeidstid og ferievilkår for deg. Den kan også tilby juridisk hjelp hvis det oppstår konflikter eller problemer på arbeidsplassen. Fagforeninger tilbyr også fordeler som gode priser på forsikring, lånerenter og mobilabonnement.

Arbeidstilsynet anbefaler alle å melde seg inn i en fagforening. I Norge finnes det fire hovedorganisasjoner: Akademikerne, LO, Unio og YS. De fleste fagforeningene er knyttet til en av disse organisasjonene.

Du kan lese mer på fagforeninger.no.

